

Algemene Beschouwingen van de SP (begroting 2025)

Voorzitter, raadsleden,

Een ongekende ramp komt op alle gemeenten af. Daarom is alleen de begroting voor 2025 sluitend, alhoewel ook deze pijnlijk is. Wethouder Stephanie Onclin doet er alles aan om ervoor te zorgen dat we niet in het ravijn van 2026 vallen. De hele gemeenteraad heeft op 1 februari alle steun gegeven aan het instrument van verzet van volksvertegenwoordigers. Raden in Verzet doet er ook alles aan om alle gemeenten te behoeden voor een desastreuze val in het ravijn. Helaas hebben de inspanningen van onze wethouder en die van Raden in Verzet nog nul succes opgeleverd.

Het verbaast de SP dat het veel van onze gemeenteraadsleden niet is gelukt hun politieke partij in de Tweede Kamer ervan te overtuigen dat de grote bezuinigingen van 2026 en verder niet moeten doorgaan. Het rondetafelgesprek van 26 september in de Tweede Kamer, waar ook onze wethouder en Raden in Verzet zich lieten horen, heeft geen extra steun voor de gemeenten opgeleverd. Het begrotingsdebat van Binnenlandse Zaken van 10 oktober, ging helaas maar zeer terzijde over de gemeentefinanciën. Dit debat werd gekaapt door de PVV, die zich van Femke Halsema wilde ontdoen.

De PVV- fractie in onze gemeente verklaarde na het debat over de sociale grondprijs van 17 oktober doodleuk tégen de sociale grondprijs te stemmen. Met als argument dat de sociale grondprijs er maar niet moest komen vanwege het komende ravijnjaar. Het is duidelijk dat onze inwoners voor sociaal beleid, gelijkheid en bestaanszekerheid niet bij de PVV moeten zijn. Had de PVV- fractie in Zaanstad maar wat energie gestoken in het overtuigen van Marco Deen! Dan had dit kamerlid wellicht ook gepleit voor het voorkomen van de financiële ondergang van gemeenten, waaronder de onze. In het verkiezingsprogramma 2022 van de PVV Zaanstad lezen we trouwens dat de PVV betaalbare woningen voor Zaanstaders wil! Daar heb je nou juist een sociale grondprijs voor nodig! Het tegenstemmen van de PVV duidt op het breken van een eigen verkiezingsbelofte. Dat is dus niet alleen een landelijk probleem.

Soms krijgt de SP de indruk dat het sommige leden van het college wel lekker uitkomt dat er door het komende ravijnjaar niets meer mogelijk is. Vooral als de voorstellen tot verbetering uit de oppositie komen. Kunnen we als raadsleden nog wel plannen maken die geld kosten? Het lijkt van niet. Kunnen we als raadsleden nog plannen maken die geen geld kosten? Ook dat wordt moeilijk. Wordt de inwoners van Zaanstad, ook de inwoners met weinig geld, straks nog recht gedaan? Moeilijk te zeggen. De SP wil in elk geval dat er meer gedaan wordt om het klassenverschil te verkleinen, ondanks de forse bezuinigingen op het gemeentefonds. Daarvoor moeten de inwoners beter kunnen lezen en schrijven. En van het openbaar vervoer gebruik kunnen maken. En betaalbaar kunnen wonen. En niet worden overgeleverd aan kwaadwilligen, zoals foute huurbazen, foute werkgevers, foute dienstverleners. We komen er in de Zaanstad Beraden nog op terug.

Is het in 2025 al moeilijk om ieders bestaanszekerheid overeind te houden, in de jaren 2026 en later gaat dit helemaal niet meer. Behalve als de Tweede Kamer besluit om de bezuinigingen terug te draaien.

Misschien moeten we er toch eens aan gaan denken om taken terug te geven aan het Rijk. En het is ook belangrijk om de VNG te gaan houden aan de uitvoering van de motie van 14 juni, die verzoekt het kabinet, en in het bijzonder de nieuwe ministers van Financiën en BZK, te wijzen op de verplichting om gemeenten de komende jaren te compenseren op grond van de Gemeentewet artikel 108 lid 3.

Het lijkt erop dat er heel harde klappen voor onze inwoners aankomen. Als de bezuinigingen op het gemeentefonds doorgaan, kunnen we vanaf 2026 niet anders dan onze inwoners afknijpen. Voor de SP spreekt het dan vanzelf dat we de inwoners met de laagste inkomens, zij die naast de bestaanszekerheid hebben gegrepen, ontzien. Vooralsnog is er geen licht aan de horizon. Want in het begrotingsdebat Binnenlandse Zaken van donderdag 10 oktober pleitte minister Uitermark weliswaar voor goede samenwerking van het Rijk met gemeenten en provincies, maar ze komt niet met extra middelen over de brug.

De algemene beschouwingen van de SP zijn een sombere voorspelling geworden, waarvan wij hopen dat die niet uitkomt. Ook de gemeenteraad gaat iets doen.

Onze raad trekt samen op om het Ravijnjaar te voorkomen. Kabinet, duw ons niet het ravijn in!

Namens de fractie van de SP,

Anna d e Groot

24 oktober 2024